

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dien et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitensteden f 6.00; franko door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 15 FEBRUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 Februarij.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gisteren eene zitting gehouden. Daarin is voorgedragen een ontwerp van wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal en gedeeltelijke verooring door eene heffing bij hoofdelijken omslag.

Het voorstel is ons welkom om twee redenen. Het zal aanleiding geven tot een grondig onderzoek van de hervorming, die ons belastingstelsel behoeft. En daarenboven geeft het gelegenheid om ophelderingen te vragen omtrent onze verhouding met het buitenland.

Wat ons belastingstelsel aangaat, er zijn er weinigen in den lande, die de meening aankleven, dat het als een heiligdom moet bewaard worden, zonder dat iemand daaraan de hand mag slaan. Zulks wordt door niemand meer verdedigd. In zoo verre heeft de quaestie groote vorderingen gemaakt, dat zelfs de bestrijders der hervorming niet meer het beginsel verwerpen, maar slechts naar middelen zoeken, om de toepassing te vertragen.

Het voornaamste middel daartoe is de buitenlandische toestand. Maar zoo is dan ook in de voordragt der Regering de onvermijdelijke gelegenheid gegeven om onze verhouding tot het buitenland in de Kamers te bespreken.

Moge de Regering geen bezwaar hebben om daaromtrent alle gewenschte inlichtingen te geven! Wij verwachten zulks, naar aanleiding van de voordragt-zelve. Het komt ons althans voor, dat het gouvernement zulk een voorstel niet zou hebben ter tafel gebracht, als onze betrekkingen met het buitenland niet van dusdanigen aard waren, dat onze neutrale stelling in het oorlogskonflikt tot dusverre genoegzaam bleve verzekerd. Tenzij de Regering mogt hebben goed gevonden de voordragt thans, ten spijt van 'tgeen er dreigen mogt, toch te laten gaan, om blijk te geven van haren goeden wil, onder het voorbehoud, dat de hervorming van ons belastingstelsel eerst in werking zal komen op een nader te bepalen tijdstip. Wij zullen weldra zien wat er van een en ander is.

Dat de aangelegenheden van het buitenland elken dag een ernstiger aanzien nemen, wie is er die dat niet ziet?

Groot zijn de legersmagten, die door alle in den oorlog betrokene mogendheden met onvermoeide inspanning worden ter been gebracht. De honderd duizenden, waarover Rusland reeds beschikt en die een millioen manschappen bereiken, zijn onvoldoende geacht, en Keizer Nikolaas heeft, blijkens eene proklamatie gisteren door ons medegedeeld, een algemeene volkswapening bevolen over de geheele uitgestrektheid des rijks. Alhoewel nu zulk eene volkswapening op zich-zelve geen geducht leger vormt, en zij niet anders van nut kan zijn dan om bij een veldtocht in Rusland, tot een guerilla-oorlog te worden gebruikt, zoo duidt zulks toch aan met welke veerkracht men te St. Petersburg zich op alle eventualiteiten voorbereidt, en hoe men daar des noods den laatsten man in 't veld zal brengen, om den vaderlijken grond tegen een vijandelijken inval te verdedigen. Keizer Nikolaas ziet intusschen niet minder vervaarlijke legersmagten tegen zijn rijk geboerd.

Oostenrijk heeft aan de grenzen, of althans op punten van waar zij binnen korten dagen naar de grenzen kan worden vervoerd, eene legersmagt van ruim 500,000 man.

Het leger van Omar-Pacha is minder beduidend; maar het is genoegzaam geweest, om de Russische troepen aan den Donau staande te houden, gelijk de overige Turksche legersmagt de Russen met behulp der Circassiers in Azië bedwingt.

Frankrijk heeft bereids 100,000 man in het Oosten en onderhandelt met Oostenrijk, om binnen weinige weken zooveel troepen op het slagveld te brengen aan de Russisch-Oostenrijksche grenzen, als noodig zal worden bevonden. Frankrijk beschikt eveneens over 500,000 man.

Engeland geeft al wat het heeft, hetgeen niet veel is, maar 't heeft geld en invloed. Sardinië zal met Engelsch goud 15,000 man leveren, om te beginnen. 't Zal bij Sardinië niet blijven. Wij laten buiten berekening de korpsen, die Engeland in den vreemde werft, en

die regtstreeks tot het Engelsche leger zullen behooren. Gansch Doitschland wordt met Zwitserland te dien einde geëxploiteerd. Maar gelijk Sardinië is overgehaald om buiten de neutraliteit te treden, zoo zal de poging worden gedaan, om nog andere mogendheden van den 3en rang in het bondgenootschap tegen Rusland op te nemen. Reeds is gemeld de verwachting, dat, nog een andere Italiaansche vorst op het punt staat van daartoe over te gaan. En onder dat opzigt is zeer merkwaardig een artikel van de officieele *Gazetta* van Verona, dat door den Parijschen officieelen *Moniteur* de eer der overname is waardig gekeurd. Het blad van Verona, onder het toezigt der Oostenrijksche Regering geschreven, behelst eene lofspraak op het Piëmonteesche gouvernement en het Piëmonteesche leger, omdat zij deel nemen aan den oorlog; eene lofspraak die des te meer in het oog valt, daar zij onder het oog van Radetzky wordt uitgesproken, van wien het bekend is dat hij noch Piëmont, noch zijn gouvernement, noch zijn leger hoogacht. Maar bij die lofspraak blijft het niet. Er wordt de verwachting geuit, dat de andere Staten van Italië mede ten strijde tegen Rusland zullen optrekken en bepaaldelijk wordt er op Napels gewezen, wiens Koning evenwel een verbond van neutraliteit moet hebben gesloten met Keizer Nikolaas, met wien hij althans in de naauwste verstandhouding staat. Men kan daaruit zien van welke gedachten de diplomatie der groote mogendheden zwanger gaat. Maar zulks wordt ontwijfelbaar als men opmerkt, dat deze stout uitgesprokene verwachting in hetzelfde officieele blad van Verona wordt voorgegaan door de volgende niet minder stoute waarschuwing, die de Parijsche *Moniteur*, op zijne beurt, zonder eenige bemerking overneemt. Men leest er namelijk de volgende beteekenende bedreiging:

»Wee hun, die zich niet zullen weten te onttrekken aan de verleiding der afstammelingen van Katharina II. »Zij zullen met hunne onafhankelijkheid tevens den hoogsten rang verliezen, dien zij in de hiërarchie der Staten bekleeden.»

In het Oostenrijksch orgaan kan men daarbij het oog hebben gehad op Napels, dat op dit oogenblik in een allermoeijelijkste stelling is geraakt, door dat lord Palmerston in Engeland het roer van Staat in handen heeft. Lord Palmerston is te Napels versoeid en gevreesd. Men kent er zijne praktijken door ondervinding. En als Oostenrijk uit zulke hoogte dreigt, dan weet men daar, wat men van lord Palmerston te vreezen heeft.

De optreding van lord Palmerston in Engeland is, in de gegeven omstandigheden, eene voor alle neutrale kleinere Staten van Europa eene hedenkelijke verschijning. De politiek van lord Aberdeen, die vreedzaam en geneigd was om alle regten te eerbiedigen, maakt plaats voor de oorlogzuchtige politiek van lord Palmerston, die zich steeds er op toegelegd heeft om de regten van alle mogendheden over het hoofd te zien, waar zij hem in den weg stonden. Daarin alleen is een waarschuwing niet minder dreigend, dan die van de *Gazetta officiale di Verona*. En zoo men al bij ons te lande reden heeft om te vreezen wat men de Napoleontische politiek noemt; men moet daarbij de beruchte en wereldbekende taktiek van lord Palmerston niet uit het oog verliezen, die voor Nederland oneindig verderfelijker is dan de Napoleontische politiek. Deze laatste kan ons tijdelijk overheerschen, maar niet veel langer dan Engeland zulks zal gelieven toe te laten. Maar de Palmerstonische politiek kan ons in eens een doodelijken slag toebrengen, zonder dat eene mogendheid in Europa in staat zijn zal om ons daarvoor te behoeden, of bij magte om ons te ontmoet te komen. Men denke aan onze Oost-Indische bezittingen, en aan de door niets te wederhouden ondernemingszucht van lord Palmerston tegen al wie hem tegen staat.

Ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs.

XXIV.

Daar blijven ons nog vier artikelen van het wetsontwerp te bespreken over, alvorens wij, waartoe wij ons

in ons eerste opstel verbonden hebben, ons eindoordeel over den belangrijken ministerieelen arbeid, met welken de Tweede Kamer zich nu wel spoedig bezig zal te houden hebben, uitbrengen. *Pro memoria* maken wij slechts in 't voorbij gaan melding van art. 22, luidende als volgt: »Bij elke veroordeeling tot boete wordt tevens door den regter bepaald, dat de veroordeelde, indien hij niet binnen eene maand, na daartoe bij deurwaarders-exploit te zijn aangemaand, aan den inhoud van het vonnis heeft voldaan, door gevangenzetting daartoe zal worden genoodzaakt.

»De duur dezer gevangenzetting is tot verhaal eener boete van f 25 drie, van f 50 zeven en van f 100 veertien dagen.

»De geheele voldoening aan den inhoud van het vonnis ontslaat van het verder ondergaan der gevangenzetting.»

Betreffende dit art. hebben wij niets in 't midden te brengen. Ten aanzien van het volgende art. hebben wij echter eene aanmerking. Straks die aanmerking; eerst het artikel Het is van den volgende inhoud:

»De voorschriften, vereischt ter uitvoering dezer wet, worden door Ons bij algemeene maatregel van inwendig bestuur vastgesteld.»

Wat deze bepaling betreft, in 't algemeen geronnen kan men er moeijelijk tegen zijn. 't Kan niet gaan, dat allés wat het onderwijs raakt, bij de wet geregeld wordt. Werd dat bedoeld, de wetgever zou geopen worden, de memorie van toelichting zegt het te regt, een oordeel uit te spreken over menig punt van pedagogischen aard; en, ten andere, verbeteringen, waarvan de ondervinding de wenschelijkheid mogt aantoonen, zouden niet mogelijk zijn zonder wijziging der wet-zelve, waartoe niet ligt zou worden overgegaan. Wat ligt buiten het terrein der algemeene beginselen, waarop de wetgever zich in deze te bewegen heeft, behoort dus overgelaten te worden voor speciale reglementen. De vaststelling, overeenkomstig de Grondwet, der algemeene beginselen, die het gansche onderwerp beheerschen zullen en bij het ontwerpen der reglementen in acht moeten genomen worden — ziedaar, waarop het inzonderheid bij de bespreken wet aankomt.

Maar daar komt het dan ook ten allerzwaarste op aatt. De beginselen, waaraan men vast te houden heeft bij het vaststellen der reglementen, moeten alle duidelijk en volledig bij de wet geformuleerd worden, zoodat het niet twijfelachtig zij naar welke regelen men zich bij het reglementeeren te gedragen hebbe en men geen gevaar loope voorschriften te geven, die én met de letter der Grondwet én met de bedoeling en den zin der wet lijnrecht in strijd zijn. Dat mogt onder de wetgeving van 1806 kunnen plaats hebben; onder die wetgeving mogt dat zelfs geoorloofd wezen, ten gevolge waarvan enkele bepalingen van latere reglementen met de wet van dat jaar niet of nauwelijks te rijmen zijn: wij gelooven dat het ten strengste zou zijn af te keuren, dat men andersmaal dien weg kon betreden. En toch vreezen wij, dat, tenzij men het wetsontwerp in vele opzigten aanvulle, men weldra weer dien weg zal kunnen opgaan. 't Is toch onmiskenbaar en vroeger door ons in 't breede aangevoerd, dat de wetsvoordragt vele lacunes heeft en vele belangrijke punten onbesproken laat, die nu op geheel willekeurige wijze bij volgende reglementen zullen kunnen geregeld worden. Wij zouden in herhaling vallen, wanneer wij van die punten thans eene opsomming maakten; trouwens, in ons slot-artikel stellen wij ons voor te nog eens beknopelijk aan te stippen. Welnu, wat men van die principieele punten te denken hebbe, moet bij de wet uitgemaakt worden; en, geschiedt dat niet, tot allerlei willekeur zal men dan, bij het bewerken der reglementen, gelegenheid hebben.

Op art. 24, luidende: »De bestaande verordeningen op het lager en middelbaar onderwijs zijn afgeschaft,» geene aanmerking. Doch wel op het 25e art. luidende als volgt:

»De acten van algemeene toelating, vóór het in werking komen dezer wet verkregen, blijven in het algemeen van kracht, doch vervallen voor hen, die daarna aan het hoofd eener openbare of bijzondere school wenschen te staan.»

De laatste bepaling van dit art. achten wij onbillijk. De redactie er van munt uit door duidelijkheid noch door volledigheid. Het geval immers, dat onderwijzers, die aan het hoofd eener school staan, van standplaats wenschen te veranderen, blijft onaangeroerd. Intusschen is de bepaling duidelijk genoeg, om te doen begrijpen wat bedoeld wordt. Die vóór het in werking treden der wet, dát wordt bedoeld, niet aan het hoofd staan eener openbare of bijzondere school en daarnaar dingen willen, moeten zich vooraf nog eens aan een examen onderwerpen, ofschoon zij in het bezit zijn eener akte van algemeene toelating. Wij achten deze bepaling onbillijk ten aanzien van de geëxamineerde onderwijzers, die nu eenmaal het radikaal verkregen hebben tot het geven van onderwijs aan het hoofd eener openbare of bijzondere school, en wien nu dit met veel moeite en duur verkregen radikaal, door de terugwerkende kracht van eene latere wetgeving, ontnomen zal worden. 't Schijnt ons toe dat dit niet kan gaan. Die eenmaal in het bezit is van eene akte van algemeene toelating — de diploma's van den vierden rang kopen, natuurlijk, niet in aanmerking, — moet al de daaraan verbonden voordeelen kunnen blijven genieten, en geschiedt dit niet, dan wordt hij in zijne regten te kort gedaan. Dan alleen zou de akte van algemeene toelating voor ongeldend kunnen gehouden worden, wanneer de toegelaten gedurende vele (bijv. 10) jaren in het geheel niet meer onderwezen had. Welke inderdaad groote bezwaren zou het, overigens, niet hebben, ook de onderwijzeressen op nieuw weer aan een examen te moeten onderwerpen.

Bij het 26e en laatste art. der wetsvoordragt, bepallende dat »deze wet in werking komt op het nader door Ons (den Koning) te bepalen tijdstip,» stippen wij alleen aan, dat, al wordt dit wetsontwerp tot wet verheven, het daarom dan nog in 't geheel niet zeker is, dat het lager en middelbaar onderwijs spoedig aan eene andere wetgeving dan de bestaande zal ondergeschikt zijn. Wegens bijzondere omstandigheden en zelfs zonder deze, kan, krachtens dit art., dat tijdstip verschoven worden — zelfs *ad calendas graecas!*

Men schrijft uit Brussel aan de *Deutsche Volkshalle*: »De eisch, door Frankrijk aan de Belgische Regering gedaan, is sedert een paar dagen geen geheim meer, en laat niet na een diepen indruk te veroorzaken. Er wordt verlangd dat België, ter beveiliging van zijne neutraliteit en onafhankelijkheid, een korps van 30000 man (het cijfer waaraan het meeste geloof wordt gehecht) onder de wapens bringe en gereed houde voor alle gebeurtenissen, welke de gevreesde ontwikkeling van den Oosterschen oorlog voor de gezamenlijke Europeesche Staten kan doen ontstaan. Juist de door de verdragen bekrachtigde onzijdigheid, welke het land voor alle deelneming in vreemde kwestien moet vrijwaren, wordt ingeroepen om het in eene gesteldheid te brengen, die voor als nog wel is waar zijne onafhankelijkheid niet schijnt te bedreigen, doch het dra gevaar zou kunnen doen loopen, om door het gewigt der snel losbrekende gebeurtenissen aan het wankelen gebracht en geheel omvergeworpen te worden. België heeft, 't is waar, zich reeds eenmaal aan een dergelijken eisch moeten onderwerpen, doch in geheel andere omstandigheden. Toen de vernietiging der bestaande verdragen door de gebeurtenissen van 1830 de betrekkingen van België en Frankrijk met den Duitschen Bond hadden belemmerd, meende Lodewijk Filips, die niets raadzamer oordeelde dan de herstelling van eene vreedzame overeenstemming, aan de Duitsche Staten door een demonstratie de sterkte der magt te moeten toonen, waarover, ingeval eene beslissing door het zwaard onvermijdelijk werd, Frankrijk beschikken kon. Thans zijn de betrekkingen van België met het buitenland op de vriendelijkste en meest volkomene wijze geregeld; behalve de familieband die België, in den laatsten tijd naauw aan Duitschland heeft gesloten, verzekert de loyaleit van zijn Oostelijken nabuur hem de ontwijfelbare bescherming der onschendbaarheid van zijn grondgebied en zijner instellingen. In welken zin de openbare meening, ten aanzien der laatste heillooze berichten, zich zal uitspreken en bereids zich heeft doen hooren, behoeft volstrekt niet te worden verklaard. Omtrent het door het gouvernement te nemen besluit, daarover is tot heden nog geen vermoeden genit; maar het naderende voorjaar en de drang der gebeurtenissen zullen niet veroorloven, dat de begeerde onderhandelingen op de lange baan geschoven worden. Frankrijk en Engeland moeten, ten gevolge der plaats gehad hebbende gebeurtenissen, tot elken prijs en op allerlei wijze, hunne magt vergrooten en de Staten van minderen rang aan hun doel dienstbaar maken. Engeland dringt bij België aan op een (voorloopig lijdelijke) aansluiting bij den Westelijken bond, terwijl het de betaling der, tijdens de belegering van Antwerpen, ten dienste der blokkade van de kusten, gemaakte kosten eischt. (Volgens eene opgave die niet te verbloemen is, zouden die kosten 2½ miljoen franks bedragen.)

»Gedruktgezwijns moet aan den eisch, betreffende de vergoeding aan Frankrijk verschuldigd wegens de voor de belegering-zelve aangewende sommen, langs diplomatieken weg bereids naar wensch voldaan zijn. 't Is naanw-

lijks noodig te doen bemerken, dat van de aan Engeland te geven vergoeding, alsmede van de uitrusting van het begeerde korps, groote bezwaren in het finantieel beheer het onvermijdelijk gevolg moeten zijn.»

Wij lezen het volgende in de *Utrechtsche Courant*: »Dezer dagen hebben de bladen gewag gemaakt van eene zaak, die de aandacht wel verdient. Een onzer meest welsprekende predikanten van Rotterdam heeft den 27 Jan., bij gelegenheid dat hij de Koningin-weduwe der Nederlanden in 's hemels bijzondere bescherming aanbeval, tevens »voor de zaak van haren broeder, den Czaar, in zijn strijd tegen de ingrijpende heerschzucht zijner vijanden» gebeden.

»Daargelaten, of het oirbaar is in geheden dingen te mengen, waarvan de leeraar de zekerheid kan hebben, dat een groot deel zijner hoorders zeker niet mede instemt, zal ieder het verkeerde erkennen van het brengen van staatkundige beschouwingen op den predikstoel. Trouwens eene gemeente-overheid moet den onvoorzigtigen leeraar dit den volgende dag hebben onder het oog gebracht.

»Waar men teregt, vooral de oppositiepers, dezer dagen waarschuwt, om toch elke verwickeling met onze naburen te voorkomen, is het wenschelijk, dat *godsdiensleeraars den toorn van magtigen niet op Nederland laden*, en dat zij de voorzigtigheid en botamelijkheid niet uit het oog verliezen. — Het Engelsche blad *the Daily News* geeft reeds een uitvoerig bericht van het gebeurde!»

De kadets, welke ten gevolge van de plaats gehad hebbende ongeregelheden van 11 Dec. 1854, bij besluit van Z. M. den Koning van den 10 Januarij zijn gestraft geworden met detachering voor 1½, 1 en ½ jaar bij de regimenten infanterie, zijn thans derwaarts gezonden. Zoo zijn er geplaatst drie in het garnizoen te Nijmegen, twee te Groningen, één te Maastricht, twee te Bergen-op-Zoom, twee te Vlissingen, twee te 's Hertogenbosch en drie te Haarlem, terwijl de adelborst der 2 klasse als stuurmans leerling naar een van Zr. Ms. schepen van oorlog is gezonden.

Deze jongelieden, welke alleen door onbesuisdheid tot dezen jeugdigen misstap tegen de krijgstuclit geleid werden, zijn met moed naar hunne bestemming vertrokken en met het vastberaden besluit om door strikte pligtsbetrachting zich het vertrouwen van hunne superieuren waardig te maken en door ijverige studie het daarheen te brengen, dat zij op hun tijd hun overgangs-examen zullen kunnen doen, in het vertrouwen dat Z. M. de Koning hun dit niet weigeren zal, aangezien het Zr. Ms. welwillend verlangen is, dat niet hunne ouders zullen worden gestraft voor hetgeen zij alleen misdreven hebben.

Overzicht van den in-, uit- en doorvoer van eenige der voornaamste handels-artikelen, gedurende het jaar 1854: Boter, eetbare; invoer 492,741, 14,651,507, uitvoer 224,715 £; Drogerijen, inv. 6,725,336, uitvoer 5,624,943, doorv. 4,664,270 waarde; Garen van katoen ongetwijnd en ongeverwd, invoer 15,550,727, uitvoer 9,711,401, doorv. 9,599,797 £; idem, getwijnd of geverwd, invoer 1,605,182, uitvoer 1,451,362, doorvoer 1,373,834 £; Gedistilleerd, inv. 31,535, uitv. 159,823, doorv. 27,585 vaten; Granen, tarwe, inv. 16,189, uitv. 15,166, doorv. 1143 last; idem, rogge, inv. 47,878, uitvoer 17,391, doorv. 2965 last; idem, garst, invoer 24,854, uitv. 8272, doorv. 158 last; idem, boekweit, inv. 9453, uitv. 360 last; idem, haver, inv. 1154, uitv. 25,405, doorv. 77 last; IJzer, ruw, inv. 9,139,510, uitv. 4,210,827, doorv. 3,190,950 waarde; IJzerwerk, inv. 3,515,870, uitvoer 1,928,504, doorvoer 1,506,081 waarde; Indigo, inv. 984,960, uitv. 1,022,772, doorv. 348,606 £; Kaas, invoer 432,213, uitv. 25,976,597, doorv. 264,550 £; Katoen, ongesponnen, inv. 16,921,072, uitvoer 16,369,521, doorv. 115,101 £; Koffij, invoer 59,721,826, uitv. 60,946,120, doorv. 6,234,814 £; Manufakturen, van zijde, katoen, liennep, vlas, enz., inv. 23,072,095, uitv. 7,878,098, doorv. 8,457,509 waarde; idem van wolle, lakens, enz., inv. 542,762, uitv. 88,283, doorv. 67,924 £; idem idem de 6 el meer dan 1 £, inv. 269,833, uitv. 103,996, doorv. 69,443 £; idem idem de 6 el minder dan 1 £, inv. 2,894,284, uitv. 373,240, doorv. 331,542 waarde; Olive van plat en rond zaad, inv. 35,797, uitv. 124,866, doorv. 36,173 vaten; Rijst, inv. 41,033,921, uitvoer 21,068,694, doorv. 8,873,646 £; Slagvee, stieren, ossen, koeijen en vaarzen, inv. 8631, uitv. 77,198, doorv. 1211 stuks; idem, schapen, inv. 9064, uitv. 167,950, doorvoer 2340 stuks; Suiker, ruwe, invoer 112,202,325, uitv. 31,188,242, doorv. 31,185,088 £; idem, geraffineerde, inv. 202,645, uitv. 54,956,584, doorv. 213,582 £; Tabak in bladen, inv. 14,855,547, uitv. 9,919,036, doorvoer 3,065,785 £; Tin, invoer 4,808,196, uitv. 4,115,851, doorv. 143,420 £; Wijn op fust, inv. 143,105, uitv. 47,727, doorv. 47,655 vaten; Zaad (oliezaden), inv. 22,967, uitv. 13,303, doorv. 2973 last.

STATEN-GENERAAL. TWEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 13 Februarij.

De Kamer heeft heden hare werkzaamheden hervat.

Onder de in deze zitting ingekomen stukken behooren de navolgende wets-ontwerpen: 1°. verklarende het algemeen nut van de voltooiing van den grindweg van Willemstad naar Steenberg, en van daar tot den grooten weg onder Halsteren (Noordbrabant); 2°. tot regeling van de koperen pasmunt en nadere aanwijzing der middeelen tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indie; 3°. tot voorloopige voorziening in sommige waterschapsbelangen; 4°. tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1853; 5°. tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1855 (stichting van een stoomgemaal ter ontlasting van Rijnlands boezem op den IJssel); 6°. tot goedkeuring van het traktaat omtrent de regeling van de grenzen der Nederlandsche en Portugesche bezittingen op Timor en onderhoorigheden; 7°. tot regeling van de uitoefening der veeartsnijkunst; en 8°. tot afschaffing van den accijs op het gemaal en deszelfs gedeeltelijke vervanging door eene heffing bij hoofdelijken omslag; alle welke voorstellen ieder van eene memorie van toelichting voorzien, naar de afdelingen zijn verzonden.

Voorts de rekening der algemeene commissie van liquidatie der voormalige wees- en mombouwkamers, over 1852—1853; het verslag der verrigtingen wegens het arbbestuur over 1853; wegens den staat der hooge-, middelbare en lage scholen, over 1853—1854; van den algemeenen toestand van 's Rijks geldmiddelen, over 1852—1853; van het beheer der koloniën voor zoo ver West-Indië en de kust van Guinea betreft, over 1853; omtrent de uitvoering der wet, tot 31 December II., betrekkelijk de regeling van het muntwezen van Nederlandsch Indië; alle welke stukken versonden zijn naar even zoovele commissien tot onderzoek, elk bestaande uit vijf leden.

De Vergadering heeft als lid toegelaten den heer Mr. G. M. van der Linden, benoemd in het hoofd kiesdrikt Almelo, wiens geloofsbrieven in orde bevonden waren, en nadat door hem in handen des Voorzitters, daartoe door den Koning gemagtigd, en bij de Grondwet gevorderde eeden waren afgelegd.

De Kamer heeft heden hare afdelingen vernieuwd, welke gekozen hebben tot hare voorzitters, de heeren: Baud, de Kempener, van Goltstein, Schimmelpennick van der Oije en Kochussen; tot hare onder-voorzitters, de heeren: Bosscha, van Lennep, van Bosse, Storm van 's Gravesande en Hoffman; en tot leden der Commissie voor de Verzoekschriften, de heeren: Hengst, van Deinse, Engelen, Dirks en Meijlink.

's GRAVENHAGE, 13 Febr. Naar men verneemt zal er Donderdag door Z. K. H. Prins Frederik weder een groot bal gegeven worden.

— De minister van Finantiën heeft, bij resolutie van 8 dezer, vastgesteld de 226 Staats-Loterij. Zij zal bestaan uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien. De kollekte zal geopend worden op Maandag, 12 Maart 1855, en gesloten op Zaterdag, 24 dier maand. De trekking van de eerste klasse zal aanvangen '10 April 1855. De laatste 100 nummers zullen op Zaterdag, den 30 Junij 1855, getrokken worden.

— Ingevolge art. 99 der kieswet, wordt om de vijf jaren herzien de tabel, bij die wet gevoegd, houdende regeling van de verdeling des rijks in kiesdistributen, waarbij tevens bepaald wordt het getal der in elk distrikt te kiezen leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Daar de kieswet in den jare 1850 is vastgesteld, zal de eerste herziening van bedoelde tabel in den loop van 1855 moeten plaats hebben. Art. 77 der Grondwet bepaalt wijders, dat er in de Tweede Kamer één lid zitting heeft voor iedere 45000 zielen. De bevolking van het rijk is, sedert 1850, met meer dan 45000 zielen toegenomen. Er zal dus een nieuw kiesdistribut zamen-gesteld, of de omschrijving en indeeling der bestaande kiesdistributen zullen veranderd moeten worden.

— De lokalen in de teeken-akademie zijn op eene doelmatige wijze in gereedheid gebracht, tot plaatsing der voorwerpen uit de residentie die bestemd zijn voor de groote tentoonstelling te Parijs. Die voorwerpen zullen alvorens zij derwaarts worden gezonden, in het gebouw der teekenakademie ter bezigtiging worden gesteld. Reeds gisteren en heden zijn er tot dat einde zoodanige voorwerpen aldaar aangebragt.

— Naar men verneemt zullen er dit jaar even als in vorige jaren, bij gelegenheid van den verjaardag van Z. M. den Koning, op het door H. D. te kennen gegeven verlangen, geen plegtigheden plaats hebben, maar zullen die worden vereenigd met de feesten, welke op 17 Junij aanstaande, den verjaardag van H. M. de Koningin, zullen worden gehouden. Er zullen dienvolgens den 19 dezer geene feesten ten hove plaats hebben.

— De stoomboot *Norfolk*, kapitein J. Leetham, die eergisteren voor Scheveningen van Hull was aangekomen ont gest enz. te laden, is dezen morgen weder van daar vertrokken.

— LEEUWARDEN, 10 Feb. De beide berichten uit Harlingen, voorkomende in de *Handelsbladen* van gisteren en eergisteren, dat de voorloopige concessie voor den noordelijken spoorweg dezer dagen is verleend, kunnen wij bepaald *tegen spreken*. Er zijn op dit oogenblik op nieuw slechts onderhandelingen met de aanvragers om concessie, de heeren baron van Heemstra c. s., van de zijde der regering gesepnd, doch het is er nog ver van verwijderd, dat de concessie reeds zoude zijn verleend en wel oit hoofde de Heeren van Heemstra c. s. nog op lang, na niet bereid zijn (en van hun standpunt teregt) om de door de regering gestelde voorwaarden aan te nemen.

Hunne **hoofdbezwaren** daarentegen zijn die, welke door den **Haringer korrrespondent** worden opgegeven, en in dat opzigt was deze goed onderrigt. Met het oog op het hoog belang der zaak voor de noordelijke provincies des rijks, voor wie zij als het ware eene levens kwestie is, is het intusschen te hopen, dat de regering eenigzins meer aannemelijke voorwaarden moge stellen, en de aanvragers om concessie alzo in de gelegenheid zullen kunnen worden gebracht, zonder nadeelige gevolgen voor zich zelve, de concessie te kunnen aanvaarden. (II.)

ARNHEM, 13 Febr. Volgens de laatste ingekomen rivierberigten is het ijs in het Pannerdensch kanaal den 10den dezer van den zoogenaamden Mookschen Kop tot omstreeks Scherpekamp opgebroken en afgedreven, met een waterstand van 329 O. N. P. De ijsstopping tusschen een waterstand van 329 O. N. P. De ijsstopping tusschen den Mookschen Kop en Separatiedam van Rijn en Waal, die toen nog was vastgebleven, is eergisteren in den vroege morgen insgelijks met kracht doorgedreven, waarna het water ten 7 ure op 251 el O. N. P. stond.

De Waalmond was gisteren morgen nog gesloten. Te Hullhuizen is de Waal eergisteren morgen vroeg even in beweging geweest, met 214 el O. N. P. en 31 duim was.

Op den Duitschen Boven Rijn hebben er belangrijke ijsbewegingen tot in de nabijheid onzer grenzen plaats gehad, waarbij het water te Wezel en te Rees eene zeer aanzienlijke hoogte heeft bereikt. Te Rees stond het den 9den op 24 voet 3 duim. Dien avond werkte de Oude Rijnmond met 109 duim.

Te Keulen stond de Rijn gisteren morgen op 12 voet 11 duim, met weinig drijfijis en bij vriezend weder.

— Van den Boven-Rijn wordt over de verwoestingen door het opgestuwde Rijnijis nog het volgende geschreven: »Beneden Caub is de Rijn vrij; bij Asmannshausen en aan het Binger Loch heelt zich het ijs, voortgestuwd door de wassende watermassa's, huizen hoog open gestapeld, zoodat men van den linker oever het laagste gedeelte van Asmannshausen, aan den oeverkant, niet kan zien. Het ijs vormt eene zoo natuurlijke reusachtige sluis, die den afloop van het water belet, dat het eene hoogte heeft bereikt, zoo als men het in deze eeuw niet heeft beleefd. In Bingen, alwaar het water op den 7den reeds 25½ voet stond, en in Rüdeshelm dringt het water in de benedenstrinten tot op de tweede verdieping der huizen en vele bewoners hebben zich niet dan met moeite kunnen redden. In den boven Rheingau, b. v. bij Walllich heeft het ijs, losgaande, een gebouw als een kaartenhuisje verpletterd en onder zich begraven en eene halve allee van peppelboomen medegenomen, tot het zich eindelijk weder vastzette. Daar de koude weder is toegelaten heeft men groot gevaar te vreezen, daar de Rijn te Biebrich, benevens den Bingen, ook nog eene ijsmassa vormt.»

HELLENDOORN, 12 Febr. Uit deze gemeente is een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal opgezonden door ingezetenen uit onderscheidene standen, waaronder de notabelsten, houdende verzoek tot afschaffing van den accijns op de ruggē enz. Die belasting, gepaard gaande met zoo vele lastige en tijdrovende formaliteiten, werkt hier zeer gevoelig, te meer, omdat de meeste ingezetenen van eigen voortbrengsel hun brood laten bereiden en bakken, bij gevolg aanhoudend met het kantoor en de ambtenaren der accijnsen in aanraking moeten komen, en waarvan velen uren gaans zijn verwijderd.

Men hoopt, en dit wordt niet betwijfeld, of van elders zullen soortgelijke verzoekschriften worden opgezonden om, zoo mogelijk, die afschaffing te helpen bevorderen. (Ysselbode.)

Men leest in de Tweede Editie van het **Handelsblad**. **LONDEN**, 14 Febr. De **Globe** meldde gisteren, dat lord Clarendon, zou hebben aangekondigd, dat de blokkade van den Donau onverwijd zou worden opgeheven, die van de Russische havens in de Zwarte, Oost en Witte zeeën zou met groote strengheid worden ten uitvoer gelegd. Omtrent den handel van Rusland langs den landweg was nog geen besluit genomen. Volgens den **Herald** zou lord Palmerston, aan lord Shaftesbury een zetel in het kabinet hebben aangeboden, doch hadden de Peellisten zich daar tegen verzet wegens de streng Protestantische beginselen van lord Shaftesbury.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Febr. Uit het officieel dagblad van Verona neemt de **Moniteur** de volgende plaatsen over. De zegenaar van het verbonden Europa is zeker. De historie geeft een ernstig onderrigt en hare lessen zullen niet verloren gaan. Zoo de Barbaren eertijds tegen de Romeinsche overheersching de schoonste kans hadden en er in slaagen Europa geheel om te keeren, de Russen zullen ons thans verdedigd en ten oorlog gereed vinden. *Wie over hen die zich zullen laten verleiden door de afstammelingen van Katharina II, met hun onafhan-*

keitsheid zullen zij ook den rang verliezen die zij in de hiërarchie der Staten bekleeden.

Laat ons eindelijk een perk stellen aan de worsteling der partijen en laten wij de noodlottige illuziën varen, welke reeds aan Piemont zoo groote opofferingen gekost en het zoo groote smarten veroorzaakt hebben. Reiken wij een bevriende hand aan dien naburigen Staat, die voortaan slechts arbeidende aan de verwezenlijking van zijn waar belang, een eind zal maken aan de magtelooze droomen eener partij, die de oorzaak is der rampen van Italië.

Misschien zal het Piëmontese vaandel in het kamp der geallieerden zich niet alléén ontrollen, en zal het door een ander Italiaansch vaandel gevolgd worden. Frankrijk en Engeland koesteren den wensch, dat geheel Europa gewapend zal opstaan, om Nikolaas te noodzaken afstand te doen van zijne eerzuchtige plannen, en hem onder de verplichting te leggen den vrede van Europa niet meer te beroeren. Napels en de overige kleine Staten van het Noorden kunnen die oproeping niet onverschillig aanhooren, en wij gelooven dat zij zich zullen haasten om hun hulp aan te bieden.

Het koninkrijk Sardinië staat gereed zich in de worsteling te werpen; de heldhaftige bevolking van Piemont zal den vreemden toonen, dat de Italiaansche moed niet is uitgedoofd en dat nieuwe lauweren onder de regering van Victor-Emmanuel zullen ontspruiten.

— In het officieel gedeelte van den **Moniteur** leest men: Bij keizerlijk dekreet van 6 Febr. is op voordragt van den minister van openbaar onderwijs, aan den abbé de la Bouillerie, honorair vikaris generaal van Parijs, benoemd tot Bisschop van Carcassonne, ter vervanging van Mgr. de Bonnechose, benoemd tot Bisschop van Evreux.

Bij een gelijktijdig dekreet is de abbé Sergent, vikaris generaal van Nevers, Aartsdiaken van Bethleem, benoemd tot Bisschop van Quimper, ter vervanging van Mgr. Gravian, overleden.

— Men verzekert dat de Eerw. pater Ravignan, van de sociëteit van Jezus, dit jaar voor het hof de vaste zal prediken.

— Bij mandement van Mgr. den Aartsbisschop van Parijs, zal er aanstaanden Zondag een plegtig feest gevierd worden ter gedachtenis van het dogma der Onbevleete Ontvangenis.

— Het bedrag der inschrijvingen ten behoeve van het leger in het Oosten, beloopt thans eene som van 609,448 fr.

— Omtrent de toetreding van Pruissen blijft bij voortdurende dezelfde onzekerheid heerschen, schoon Duitse bladen reeds stellig opgeven dat Pruissen zoo wel te Weenen als te Parijs zich aan de mogendheden heeft aangesloten.

— Te Metz hebben de officieren der genie last ontvangen een kamp in orde te doen brengen voor 100,000 man, en het paleis Stanislas is in gereedheid gebracht om den Keizer te ontvangen.

— De revolutionaire dagbladen van Zwitserland en Piemont behelzen dezer dagen nieuwe bewijzen van de sympathie der democratische partij voor de zaak van den Caasar. Zij publiceren protesten van Kossuth en van Mazzini, tegen de aansluiting van Piemont met de Westersche mogendheden, en zij verrijken hun tekst met aantekeningen in den zelfden geest. Een dezer dagbladen de **Confédé** van Freiburg, een orgaan van het kantonsbewind, verklaart zelfs in zeer duidelijke bewoordingen, dat eene overwinning der Russen de zaak der democratie nitnemend zou dienen. Voorts wordt er in beweerd, dat zoo Frankrijk in Zwitserland een vreemd legioen werft, zulks is, om de Zwitsersche nationaliteit te verzwakken, en om aan de burgers hun onafhankelijkheid en hun soevereiniteit te ontroofen. Het blad eindigt met de bij alle gelegenheden gebruikte frase: **het vaderland is in gevaar. Caveant consules.**

— Het **Journal de Frankfort** schat Oostenrijks krijtsmagt (ongerekend de gendarmes, de mariniers en de depots) op 650,000 man, en meent dat vijf zevende gedeeltes van die magt zonder bezwaar tegen Rusland zouden kunnen gebezigd worden, daar twee zevende gedeeltes toereikend zouden zijn om de rust in Italië te verzekeren en om de aanhangers van Rusland in Servie en Montenegro van iederen aanslag af te schrikken.

— De hertog van Genua, in den avond van 10 dezer overleden, is de enige broeder van Koning Victor Emanuel. Hij was geboren den 15en November 1822 en had dus ter naauwernood zijn 32e jaar bereikt. Hij was den 22en April gehuwd met de prinses Maria Elisabeth van Saksen, dochter van koning Jolann en geboren in 1828. Uit dit huwelijk zijn twee kinderen gesproten, eene prinses en een prins.

— Oudanks de aanzienlijke sommen door het fransche volk, ten dienste des oorlogs ter beschikking gesteld en de eindelooze hulpmiddelen van allerlei aard, welke het fransche leger te Balaklava wordt toegezonden, de armen in het land-zelf, worden daarom niet vergeten. Behalve de ondersteuning door vele vermogenden, verleend om de vele werkzaamheden door het gouvernement besloten, bevordert het laatste ook den invoer van levensmiddelen, om de prijzen er van zoo laag mogelijk te houden, zoodat men ze gelukkigerwijis nog toegankelijk bekomen kan, tegen helaas in Zwitserland het geval niet is. De

Kerk in Frankrijk schoon de revolutie hare rijkste bronnen ter verlichting der armen heeft doen opdroogen, is steeds de moeder der armen. In den loop van deeltig jaren heeft zij een ontelbaar aantal verenigingen gesticht, en voor alle mogelijke kwalen der maatschappij is bij haar hulp te verlangen. Het Fransche episcopaat geeft het voorbeeld niet slechts door hartroerende woorden, maar ook door daden, om de armen te troosten en te ondersteunen. Het heeft zich aan het hoofd der Vereeniging van den H. Vincentius a Paulo gesteld, welke door gansch Frankrijk wonderen van liefdadigheid verrigt. Ook in Straatsburg heeft de Bisschop een herderlijken brief tot de inwoners gericht, om hen tot het geven van aalmoezen aan te manen; terwijl Z. H. W. het noodige geld verstrekt ter verwarming der behoeftigen, in een drietal lokalen, welke daartoe in de stad zouden worden ingerigt, er voor zorgende dat zij tevens door liefderlijke woorden getroost en onderwezen worden: Eene instelling die ook elders navolging verdient. — De leden der Vereeniging van den H. Vincentius de Paulo ondersteunen zijne pogingen door bij al de goeude inwoners onderstand en kleeding, voeding als anderzins voor de armen in te roepen. Door een en ander worden de nood en de ellende te Straatsburg zoo niet verdelgd, althans veel verminderd en dragelijk gemaakt.

— In de zitting der Spaansche Cortes van den 6den dezer, was de behandeling der koninklijke sanctie op de wetten, vervat in artikel 16 van de ontwerp-constitutie weer aan de orde. De beraadslagingen hierover gingen echter de grenzen der parlementaire welvoegelijkheid nog meer te buiten, dan in de laatste dagen het geval was. De heer Rós de Olano, Ulloa en andere leden van dezelfde nuance eischen voor het koningschap het absolute regt der sanctie. De heeren Ruiz Pons, Ferrer y Garcia, La Torre en Godinez de Paz, bestonden het met heftigheid. Ten slotte werd deze kwestie, die tot zoo veel ergerlijk discussiën had aanleiding gegeven, ten gunste der koninklijke sanctie aangenomen met 130 tegen 107 stemmen. Zooals men ziet, was de meerderheid niet groot.

— Het bij de Cortes ingediend wetsontwerp, waarbij een gedeelte van Spanje te koop wordt aangeboden, om in den ellendigen toestand van s lands finantiën te voorzien, behelst 7 artikelen, waarvan het eerste en vijfde dus luidt:

Art. 1. In staat van veiling worden verklaard de eigendommen, hetzij in of buiten steden gelegen, de uitkeeringen en regten, behorende aan den Staat, aan de gemeenten, aan de geestelijkheid of aan de inrigtingen en verenigingen voor weldadigheid en voor openbaar onderwijs. Uitgezonderd zijn de tot algemeen nut dienende staatsdomeinen; de staatswouden welke men niet wil laten uitroeijen; de mijnen van Almaden; de gronden die eene voor de ingezetenen nuttige bestemming hebben ontvangen, alsmede alle andere gebouwen of gronden welke het gouvernement wegens bijzondere redenen zal meenen te moeten uitzonderen.

Art. 5. Naar mate de verkoop der geestelijke goederen vordert, zullen ten behoeve der geestelijkheid onvervreemdbare inschrijvingen in het grootboek der gevestigde drie percents staatsschuld uitgegeven worden, voor een nominaal kapitaal van gelijk bedrag als de opbrengst van den verkoop, en naar evenredigheid van den prijs welken die soort van staatsschuldbrieven op den dag van den verkoop der onderscheiden percelen aan de beurs gelden; zullende uit die inschrijvingen de wettelijk bepaalde uitgaven voor de eredienst en voor de geestelijkheid worden goedge maakt. Ten behoeve der inrigtingen van liefdadigheid en van openbaar onderwijs zullen onvervreemdbare inschrijvingen in het gezelde grootboek worden uitgegeven, tot een gelijk bedrag van reate als de opbrengst der daar toebehoorende goederen en uitkeeringen. Na den verkoop en nadat deszelfs opbrengst in de schatkist zal gevoerd zijn, zal er warekening kunnen plaats hebben.

— De tweede grondslag der constitutie, handelende over de vrijheid van godsdienst, is door het bewind aan de discussiën der Cortes onttrokken en zulks op het zeer nadrukkelijk te kennen gegeven verlangen van de Koningin.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Febr. De vrede-predikers gaan voort met hunne theoriën te verkondigen. Zij trachten zich thans meester te maken van de publieke opinie door te wijzen op het stoffelijk nadeel dat Engeland, en bijgevolg de geheele wereld, zal te lijden hebben, indien er bij voortdurend zoo veel miljoenen schats, worden onttrokken aan de machines. De heer Brigh, onder anderen, heeft in een vergadering van katoenspinners te Manchester zich in dien geest uitgelaten, en met een reeks cijfers beweerd, dat Engeland, indien het geen graan meer krijgt van Rusland, weldra genoodzaakt zal wezen, de hongerende bevolking op straat dood te schieten. De **Globe** is tegen de dwaze taal van de heer Brigh opgekomen en heeft het tegendeel aangevoerd van hetgene door hem gezegd is.

— Dit tijdschrift vernemt men dat de overlandpost uit Britsch-Indië en China is aangekomen, besigten mede bringende uit Calcutta 10, Madras 14, Bombay 17 Jan.

